

Finansrapport per 2025-12-31

Ärendebeskrivning

Finansrapport per 2025-12-31 för Tranås kommunkoncern har upprättats av ekonomienheten på kommunledningsförvaltningen.

Enligt kommunens finanspolicy ska en finansrapport lämnas till kommunstyrelsen i samband med delårsrapport (31 augusti) och årsbokslut (31 december). Under våren 2025 beslutade fullmäktige om reviderad finanspolicy för Tranås kommunkoncern.

Enligt finanspolicyn ska finansrapporten ange:

- Aktuell likviditet
- Utrymme och nyttjad checkräkningskredit
- Placeringar
- Skulder och amortering
- Ränte- och kapitalbindning
- Fast/rörlig ränta (derivat)
- Prognos räntekostnader
- Motparter
- Borgensåtagande
- Derivat, kapital- och räntebindning

Checkräkningskredit, likviditet och placeringar

Koncerngemensam *checkräkningskredit* nyttjas på koncernkontot till en kostnadsränta som ska jämföras med räntan vid upptagning av långfristig skuld. Per sista december var limiten på koncernkontot oförändrad, 250 mkr. Limiten fördelas internt mellan kommunen och bolagen efter behov. Totalt nyttjades per sista december 143 mkr av de 250 mkr i limit.

Kommunkoncernens sammanlagda *likviditet* per 2025-12-31 var negativ -141,7 mkr. Tranås kommun hade en positiv likviditet på 34,9 mkr medan Stadshuskoncernen hade en negativ likviditet på -176,6 mkr. För Stadshuskoncernen har moderbolaget nyttjat checkkrediten under hela 2025. AB Tranåsbostäder har sedan juni nyttjat checkkrediten i stället för att omsätta lån och nyupplåna, vilket medfört att deras låneskuld minskat. Tranås Energi AB har under året nyupplånat 50 mkr men ändå nyttjat checkkrediten i princip hela året. Vid ingången av 2025 var kommunens likviditet positiv, men checkkrediten har nyttjats från mitten av januari till dess att nyupplåning skedde i oktober.

Kommunens *placeringar* är placerade i så kallade räntefonder som anses vara en mycket säker placering. Valet av placeringar följer riktlinjerna som är beslutade i finanspolicyn. Tillgodohavandet avseende kommunens placerade medel uppgick per sista december till nominellt 315 mkr. För kommunens placeringar finns per sista december en realiserad vinst på 11,8 mkr vilket betyder att placeringarna fortsatt att utvecklas starkt under 2025, men den stora förändringen beror på att kommunen placerat 200 mkr av de upplånade 330 mkr.

År 2025 uppgick Tranås kommuns investeringsbudget till 186 mkr. Utfallet per 2025-12-31 blev 162 mkr och är 47 mkr högre än förra året. I tabellen nedan framgår investeringsutfall och självfinansieringsgrad åren 2023–2025.

Investeringar Tranås kommun, mkr	2025	2024	2023
Totalt utfall investeringar (budget)	162 (186)	115 (135)	106 (105)
Varav skattefinansierade investeringar (budget)	68 (71)	65 (85)	70 (72,5)
Varav taxefinansierade investeringar (budget)	94 (115)	50 (50)	36 (33)
Självfinansieringsgrad totala investeringar	48%	51%	99%
Självfinansieringsgrad skattefinansierade investeringar	71%	73%	136%

Extern låneskuld

Kommunen har 330 mkr i *extern låneskuld*. Lånen är upptagna för att finansiera taxekollektivets investeringar. Vid utgången av 2025 har VA-kollektivet 307,5 mkr i låneskuld och avfallskollektivet 22,5 mkr i låneskuld. VA-investeringar ses som en säker investering att lånefinansiera då VA-verksamheten bedrivs utifrån en självkostnadsprincip och ska finansieras helt genom uttag av taxa/avgift. Kommunen har fått portfölj beviljad hos Kommuninvest för gröna lån¹, som uppgår till 335 mkr. Under 2025 nyttjades 330 mkr av dessa för upplåning.

De helägda kommunala bolagen har, utöver nyttjande av checkkredit, per 2025-12-31 en extern total låneskuld på 2 303 mkr, se tabell på nästa sida. Totala externa låneskulden för kommunkoncernen är 2 633 mkr, och har ökat främst på grund av kommunens upplåning. AB Tranåsbostäders låneskuld har minskat då bolaget valt att nyttja koncernkrediten i stället för att omsätta lån.

I slutet av 2024 fick Tranås Energi AB höjd borgensram till 600 mkr. Inför 2024 höjdes AB Tranåsbostäders borgensram till 2 000 mkr.

Belopp mkr Tranås kommunkoncern	Låneskuld 2022-12-31	Låneskuld 2023-12-31	Låneskuld 2024-12-31	Låneskuld 2025-12-31	Nyttjad checkkredit 2025-12-31	Beviljad borgensram
Tranås Stadshus AB	334,5	331,6	319,4	310,6	38,5	400
AB Tranåsbostäder	784,9	1 220,4	1 468,3	1 414,0	95,2	2 000
Tranås Energi AB	485,8	486,3	541,5	577,9	44,0	600
Tranås kommun	0	0	0	330,0	0	0
Summa	1 605,2	2 038,3	2 329,2	2 632,5	177,6	3 000,0

¹ I Kommuninvests gröna lån, för att finansiera hållbara investeringar, kommer pengarna från placerare som vill att deras förvaldade medel ska göra skillnad för miljö och klimat.

Om kommunkoncernens nyttjande av checkkredit inkluderas, ökar den totala låneskulden per 2025-12-31 till 2 810 mkr, vilket är en ökning med 395 mkr sedan årsskiftet. Kommunens upplåning om 330 mkr bidrar till den stora ökningen.

I Tranås Stadshus AB:s låneskuld ingår en skuld på 140 mkr till som motsvaras av en fordran på SE-banken. Denna skuld och fordran ingår i en lånekonstellation där Tranås Energi AB har en leasingskuld. Under hösten 2021 påbörjade SE-banken amortering av sin skuld till Tranås Stadshus AB, som i sin tur amorterar motsvarande belopp på låneskulden. Amorteringarna är klara i december år 2034.

Kommunkoncernens låneskuld till kreditinstitut per invånare är 141 875 kr. Om hänsyn tas till Tranås Stadshus fordran på SE-banken sjunker kommunkoncernens låneskuld per invånare minskar med 7 545 kr, till 134 330 kr per invånare. Detta har påpekats till långgivaren Kommuninvest som tar hänsyn till detta vid långivning.

Enligt statistik från Kolada (N03055) var rikets genomsnittliga långfristiga skuld per invånare år 2024 för kommunkoncerner, 77 718 kr. Utfallet för Tranås kommunkoncern var år 2024, 129 845 kr per invånare.

Ränte- och kapitalbindningstid

För kommuner och regioner är Kommuninvest oftast valet vad gäller finansieringslösningar. I fjärde kvartalets rapport 2025 om kommunsektorns skuldförvaltning ser Kommuninvest att räntenivåerna har stabiliserats, dock på en högre nivå än den som var fallet för bara några år sedan. Den genomsnittliga kapitalbindningen i svensk kommunsektor är fortsatt kort, 2,5 år. Det innebär att investeringar finansieras med upplåning som förnyas ett flertal gånger under investeringens ekonomiska livslängd. Genomsnittsräntan för Kommuninvests nya affärer under fjärde kvartalet var 2,4 procent. Kommuninvest spår att kommunsektorns räntekostnader fortsatt kommer att öka.

I finanspolicyn finns antagna gränsvärden för att begränsa finansieringsrisken vid extern lånefinansiering. Syftet med gränsvärdena är att låneportföljen ska spridas över tid och ett jämnt förfall eftersträvas. I efterföljande tabell finns nyckeltal med gränsvärden angivna samt kommunkoncernens utfall per 2025-12-31.

Nyckeltal enligt finanspolicyen	2025-12-31	Gränsvärde	Kommentar
Genomsnittlig kapitalbindningstid	2,4 år	Mellan 2–5 år	Utfall inom gränsvärdet
Max 15 år i kapitalbindning	6,4 år	Max 15 år	Utfall inom gränsvärdet
Andel kapitalförfall inom 12 månader	22,5%	Max 35%	Utfall inom gränsvärdet
Genomsnittlig räntebindningstid	2,5 år	Mellan 2–5 år	Utfall inom gränsvärdet
Andel ränteförfall inom 12 månader	27,5%	Max 40%	Utfall inom gränsvärdet

Alla utfall per sista december är inom finanspolicyens gränsvärden.

För långfristiga skulder hos Kommuninvest uppgick den genomsnittliga räntan för kommunkoncernen under 2025 till 2,67 procent.

Belopp mkr Tranås kommunkoncern	2025	2024	2023	2022
Räntekostnader lån, netto	58,7	46,4	37,4	21,3
Amortering av lån*	142,2	53,2	31,3	35,3

*Amortering av leasingskuld, Tranås Energi AB, ej inkluderad.

Tabellen ovan visar utvecklingen av kommunkoncernens räntekostnader och amortering sedan 2022. De ökade räntekostnaderna förklaras av låneskulden och snitträntan ökat årligen. Ökad låneskuld leder till högre amortering.

Borgensåtagande

Kommunal borgen lämnas normalt endast till helägda kommunala bolag.

Under 2025 har kommunens *borgensåtagande* till Tranås cykelklubb lösts. Borgensåtagande till privatpersoner vid bostadsbebyggelse har sedan flera år upphört. Totalt har kommunen ett borgensåtagande till andra än helägda kommunala bolag på 0,8 mkr, se tabell nedan.

Borgensförbindelser, tkr	2025-12-31	2024-12-31	
Föreningar			
Tranås Ridklubb	150	150	Rörelsekredit Swedbank
Tranås Ridklubb (hypotek)*	605	642	Amortering 30 år
Tranås cykelklubb**	0	1 500	Amortering 1 år
Totalt föreningar	755	2 292	

*Angående borgensförbindelse för Tranås Ridklubb:

År 2011 inkom Tranås Ridklubb med ansökan om kommunal borgen. Ansökan har sin grund i att Tranås kommun erbjöd Tranås Ridklubb att köpa den förhyrda anläggningen i Hjälmaryd där verksamheten bedrivs. Erbjudandet från Tranås kommun grundar sig på kommunfullmäktiges beslut 2008-02-25 § 49 om avyttrande av fastigheter.

**Angående borgensförbindelse för Tranås cykelklubb:

Tranås cykelklubb är en ideell förening som byggt en mountainbikebana på Bredstorps IP, som invigdes i maj 2025. Under 2024 inkom Tranås cykelklubb med förfrågan om lån under projektets gång, fram tills att Jordbruksverket betalade ut beslutat stöd om 1,5 mkr. Fullmäktige beslutade, KF 2024-11-11 §188, att Tranås kommun skulle ingå borgen som säkerhet för det lån om 1,5 mkr som cykelklubben upptog hos Länsförsäkringar Bank. Under 2025 har cykelklubben amorterat lånet och kommunens borgensåtagande har lösts.